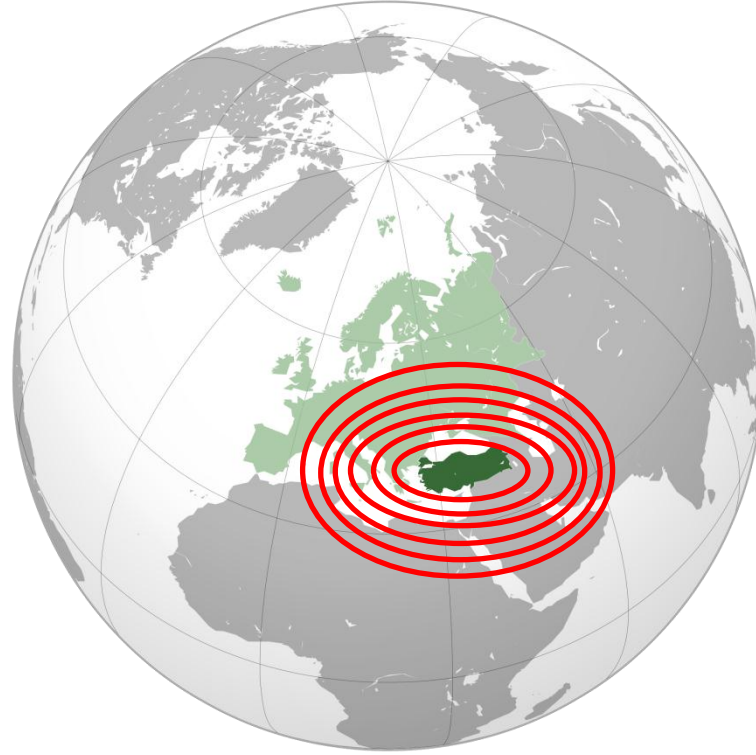

Türkiye Ekonomisi ve Yükselişte Olan Sektörler

(2013–2022 Yılları Arası Büyüme Trendi Analizi)

Önsöz

Besfin araştırma ekibi tarafından hazırlanan işbu çalışmada; Türkiye ve Dünya’da gelişmekte olan ve ilerleyen yıllar içinde gelişmesi beklenen tüketici eğilimleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda önemli tespitlere ulaşılmıştır: Tüketicilerin ihtiyaçlarını en hızlı ve basit yoldan karşılayabilen internet ve mobil kullanımının ilerleyen yıllarda da gün geçtikçe artan bir şekilde ön plana çıktığı görülmektedir. Turizm ve İnşaat sektörlerinin, gelecekte de Türkiye gibi potansiyelini geliştirmekte olan ülkelerde, ekonomik açıdan büyük katkılarda bulunacağını ve önemli yatırım imkânları doğuracağı düşünülmektedir. Hızla büyüyen nüfus ve talebin etkisi ile önümüzdeki yıllarda Dünya genelinde yaşanması muhtemel kaynak sorunu sebebiyle araştırmaya dâhil edilen Alternatif Enerji Kaynakları bölümünde, Türkiye ve Dünya’da Rüzgâr enerjisi kullanımında yaşanan artış trendi irdelenmiştir.

Araştırmada, Türkiye ekonomisinin büyümesi ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içinde en yüksek pay alan sektörler ele alınarak gelecek 10 yıl içinde bu sektörlerin nasıl bir büyüme süreci içine gireceği incelenmiştir. Ekonomi içinde yüksek paya sahip olan sektörlerin ülke ekonomisiyle aynı paralellikte büyüyeceği görülmektedir.

Büyüyen nüfus ve yükselen kişi başı milli gelir ile devamlı gençleşen Türkiye nüfusunun tüketim harcamaları incelenmiş ve hangi sektörden hangi ürünlerin bu harcama eğilimi içinde en yüksek pay aldığı belirtilmiştir.

Sektörel bazda, Perakende, Turizm ve İnşaat sektörlerinin büyümesi ve ekonomiye olan etkilerinin incelendiği çalışmada özellikle günümüz hayatında önemli bir yere sahip olan internetin tüketim üzerine olan etkileri incelenmiştir. İnternet kullanımındaki artışla beraber artan mobil cihaz kullanımı dikkate alınarak yükselen trendler incelenmiş ve bu bağlamda Reklamcılık alanında eğilimin hangi yönde olacağı sonucuna varılmıştır.

İlerleyen yıllarda, büyüyen dünya nüfusu ve artan tüketim yüzünden doğal kaynakların temininde yaşanacak sorunlar sebebiyle günümüz ekonomilerinde önemini arttıran Alternatif Enerji Kaynaklarına çalışmamızda yer verilmiş, bu alanda Türkiye ve Dünya genelinde artış gösteren eğilimler belirtilmiştir.

Çalışmanın diğer bir önemli bölümünde; küresel anlamda gelecek yıllarda ekonomik beklentileri iyimser ve kötümser olan ülkelerin büyümeleri hakkında bir inceleme yapılmış, yatırımcılar için yeni pazarlarda ve mevcut yatırımlarının bulunduğu bölgelerde geliştirecekleri stratejiler konusunda aydınlatıcı ipuçları verilmiştir.

Çalışmanın son bölümünde ise; önümüzdeki 5 yıl içinde gelişme gösteren makro trendler incelenmiş, ekonomi ve sektörleri geniş anlamda bağlayan stratejik bilgiler verilmiştir.

Yaptığımız bu çalışmanın özeti olan bu dosya da araştırma hakkında kısa bilgiler içermektedir. Çalışmamızın detaylı halini “Türkiye Ekonomisi ve Yükselişte Olan Sektörler” adındaki araştırma raporunda bulabilirsiniz.

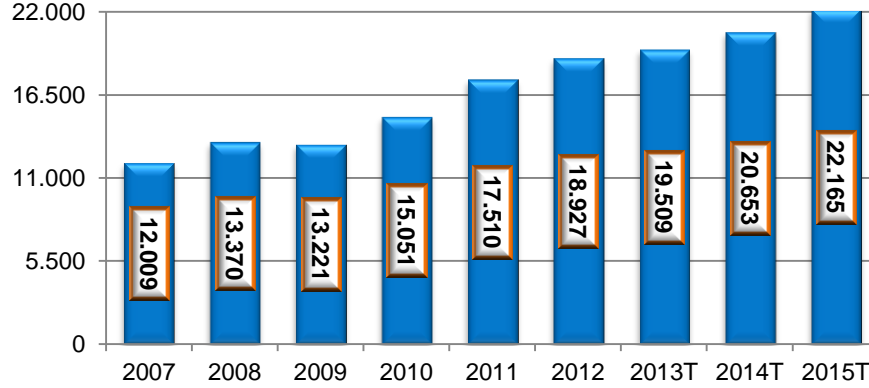
Gelişen Ekonomi ve Dikkat Çeken Sektörler

GSYİH İçindeki Payları										
	İmalat Sanayi	İnşaat	Toptancılık ve Perakendecilik	Oteller ve Lokantalar	Ulaştırma ve Haberleşme	Mali Aracı Kuruluşlar	Konut Sahipliği	Eğitim	Sağlık	
2003	23,00%	5,50%	12,60%	2,20%	13,70%	8,00%	5,60%	2,20%	1,30%	
2004	23,50%	5,80%	13,10%	2,20%	13,90%	8,30%	5,30%	2,10%	1,10%	
2005	23,50%	5,80%	13,20%	2,00%	14,30%	8,70%	5,00%	2,00%	1,20%	
2006	23,80%	6,40%	13,10%	1,90%	14,30%	9,30%	4,80%	2,00%	1,20%	
2007	24,00%	6,50%	13,00%	1,90%	14,60%	9,80%	4,70%	2,00%	1,20%	
2008	23,80%	5,90%	13,00%	1,80%	14,70%	10,60%	4,80%	2,00%	1,20%	
2009	23,20%	5,20%	12,20%	2,00%	14,40%	12,10%	5,20%	2,10%	1,30%	
2010	24,20%	5,70%	12,70%	1,80%	14,60%	11,80%	4,80%	1,90%	1,20%	
2011	24,40%	5,80%	13,00%	1,80%	14,80%	11,90%	4,50%	1,90%	1,20%	
2012	24,36%	5,71%	12,74%	1,89%	14,93%	12,02%	4,49%	1,92%	1,21%	

- 2012 yılında Türkiye GSYİH'sı %2,24 oranında büyüme göstermiştir. Bu dönemde büyüme konusunda en önemli artışı %5,3 ile Sağlık sektörü gösterirken, Eğitim sektörü %4,3 büyüme ile 2'nci sırada gelmektedir.
- Türkiye ekonomisi içinde en büyük paya sahip olan İmalat Sanayi payını %24,3 oranına düşerken %1,9 oranında büyümüştür.
- 10 yıllık dönemde sektörler arasında en yüksek büyüme oranını yakalayan Mali Aracı Kuruluşlar ortalama %8 oranında büyürken Ulaştırma ve Haberleşme Sektörü %6 oranıyla 2'nci sıradadır. Ülke ekonomisinin en önemli sektörleri Toptancılık ve Perakendecilik, İmalat Sanayi ve İnşaat sektörü 10 yıl içinde %6 oranında büyüme sergilemiştir.

Yükselen Harcama Eğilimi ve Perakende Sektörü

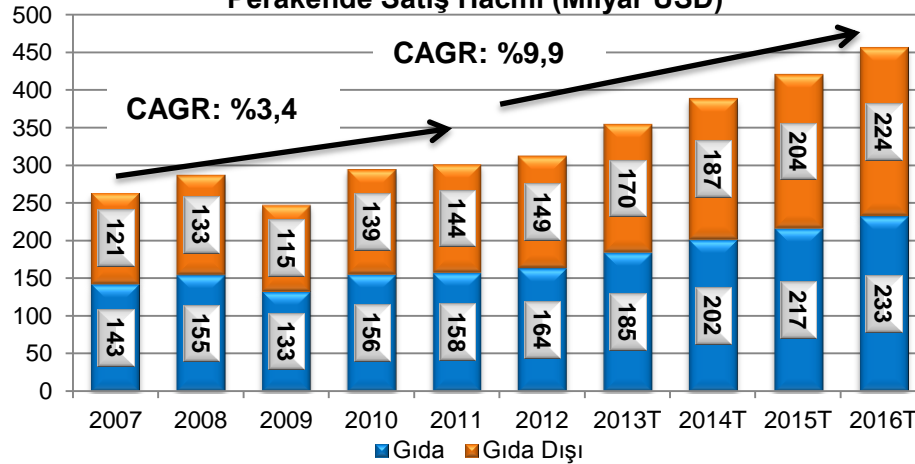
Kişi Başı Milli Gelir (TL)

Kaynak: TÜİK & OVP

- 2011–2015 yılları arasında %6 oranında artacak Kişi Başı Milli Gelir ve 2011 yıl sonunda yaş aralığı 10 ile 44 olan grubun toplam nüfusa oranının %56'ya denk gelmesi ve bu grubun 5 yıl sonra 15–49 yaş aralığında bulunması aynı yaş aralığının 2011 yılında %53 oranında olması sonucunda ülke nüfusunun ilerleyen yıllarda gençleşeceği çıkarımı yapılmaktadır.
- Hanehalkı tüketim harcamalarında ise 2011 yılsonunda 2010 yılına göre yükselen eğilimler ise Giyim ve Ayakkabı, Mobilya ve ev aletleri, Ulaştırma, Lokanta ve Oteller kalemlerindedir.

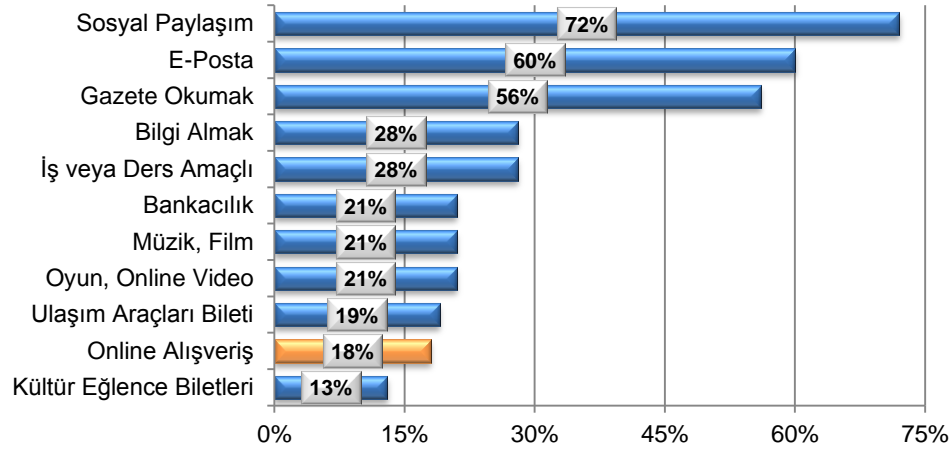
Perakende Satış Hacmi (Milyar USD)

- Devamlı artan ve gençleşen nüfusla beraber gelişen ekonomi ve artan kişi başı milli gelir sebebiyle Türkiye'de tüketim alışkanlıkları her geçen yıl çeşitlenmekte ve küresel pazarı yakından takip eden önemli bir hedef haline gelmiştir.
- Özellikle Perakendecilik Sektöründe son yıllarda artan yabancı yatırımlar uluslararası pazarda Türkiye'nin büyük yatırımcılar için gelecek vaad eden bir yatırım olduğu görülmektedir.
- İstikrarlı bir şekilde büyüyecek ekonomiyle beraber Perakendecilik Sektörünün önemli bir yükseliş trendine girileceği tahmin edilmektedir.

İnternetin Getirdikleri

İnterneti Kullanım Amaçları

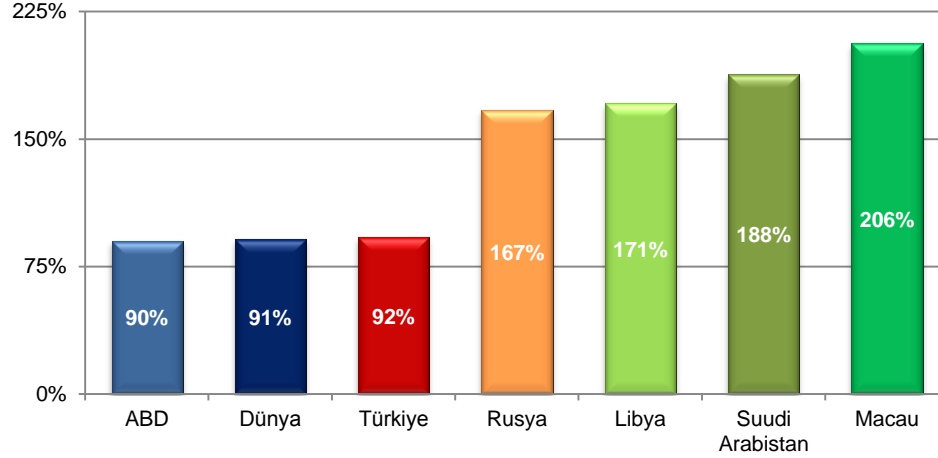

Kaynak: BKM

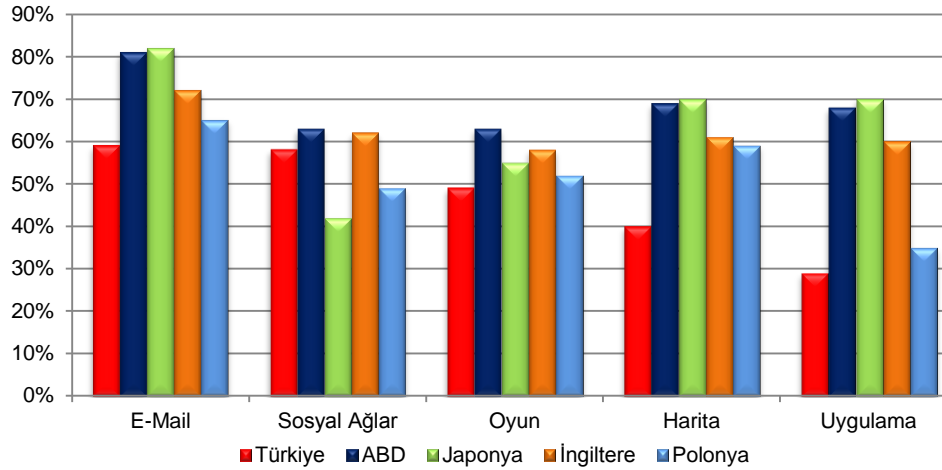
- Gelişen teknoloji ve mobilitenin sağladığı kolaylıklar sebebiyle tüketicilerin internet kullanımını günlük yaşamında daha fonksiyonel kullanmasının yanında mobil cihazları internetle beraber kullanması sonucunda yatırımcıların günün her saati ve her ortamda ulaşabilecekleri bu hedef kitleye yönelik uygulamalar ve alışveriş altyapısı oluşturmaktadır.
- IWS'nin (Internet World Statistics) verilerine göre Türkiye'de 36 milyon internet kullanıcısı bulunmaktadır. Bu rakam Türkiye'yi Avrupa'daki en büyük 5'inci internet toplumu yapıyor. Türk internet kullanıcısı aylık internette geçirdiği ortalama 29,4 saatle de Avrupa ülkeleri içinde 3'üncü sırada bulunmaktadır. Türkiye Facebook kullanımında dünyada 7'nci, Twitter konumunda ise dünyada 11'inci sıradadır. Türkiye'deki toplam kredi kartı sayısı 54 milyondur. Tüm bu veriler Türkiye'yi e-ticaret açısından yerli oyuncular için olduğu kadar yabancı yatırımcılar için de cazip kılmaktadır.
- BKM'nin verilerine göre 2010 yılında Türkiye'de e-ticaret hacmi 15 milyar TL ve 2011 sonu itibarıyla bu rakam yaklaşık 20-21 milyar TL olmuştur. 2012 yılı sonunda ise cironun 30 milyar TL'nin üzerinde olabileceği öngörülmektedir. Türk e-ticaret pazarı 2006'dan 2010'a kadar %325 büyüme sergilemiştir.

Mobil Cihazlar ve Tüketim

Cep Telefonu Kullanımında Ülkeler

Ükelere Göre Mobil Cihaz Kullanım Amaçları

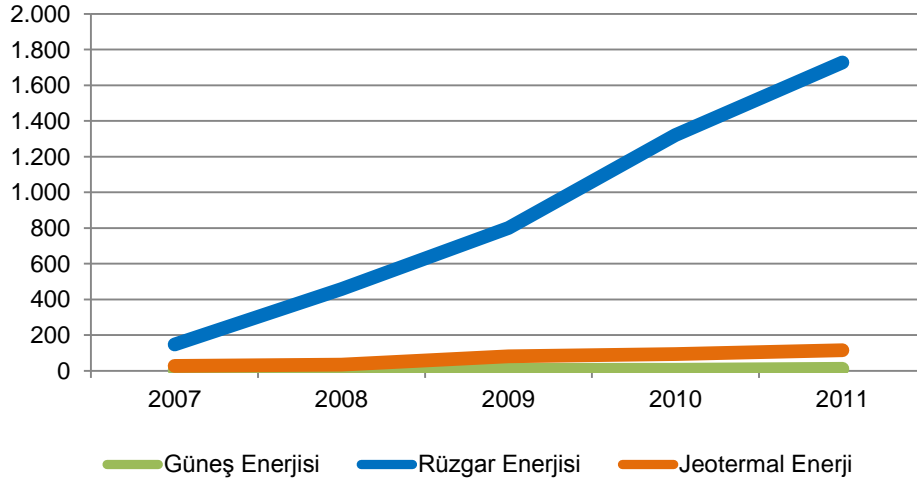
Kaynak: BTK & Global Web Index

- Türkiye cep telefonu abone sayısı 67 milyona ulaşmıştır. Mobil internet kullanıcı sayısı %80 artışla 11 milyon olmuştur.
- Türkiye cep telefonuyla konuşma süresi bakımından Avrupa'da 1'inci sıradadır. Aylık ortalama 299 dakika konuşulmaktadır.
- Türkiye'deki aktif internet kullanıcısı olan cep telefonu sahiplerinin % 41'i her ay ortalama 1 uygulama indirirken, bu oran erkeklerde %45 kadınlarda ise %36 civarında bulunmaktadır.
- Teknolojinin sunduğu imkânlarla hızlanan ve kolaylaşan günlük yaşam içinde tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılamada mobilite gün geçtikçe önemli bir yere gelmektedir. İnternet ve mobil cihazların kullanımı arttıkça aralarındaki bağı arttığı bu iki ürün ortaya mobil internet konseptini çıkarmıştır.
- Tüketicilerin bu konseptte yaptıkları işlemlerin ilerleyen yıllarda artacağı özellikle mobil cihazlardan yapılacak alışveriş ve online işlemler öne çıkacaktır.
- Mobil cihazlarda artan akıllı telefon kullanımı ve internetin, genç nüfus tarafından en çok oyun, müzik ve sosyal ağlar uygulamalarına yönelmesi önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Enerji Kaynakları ve Alternatiflerdeki Gelişmeler

- 2030 yılında dünya nüfusunun 8 milyarın üstüne çıkması beklenirken, doğal kaynaklar üzerine etkisi ise dünyanın %30 daha fazla suya, %40 daha fazla enerjiye ve %50 daha fazla gıda ürünlerine ihtiyaç duyacaktır. Kaynakların daha verimli kullanılması adına alternatif enerji sistemlerine karşı ilgi gittikçe artmaktadır.

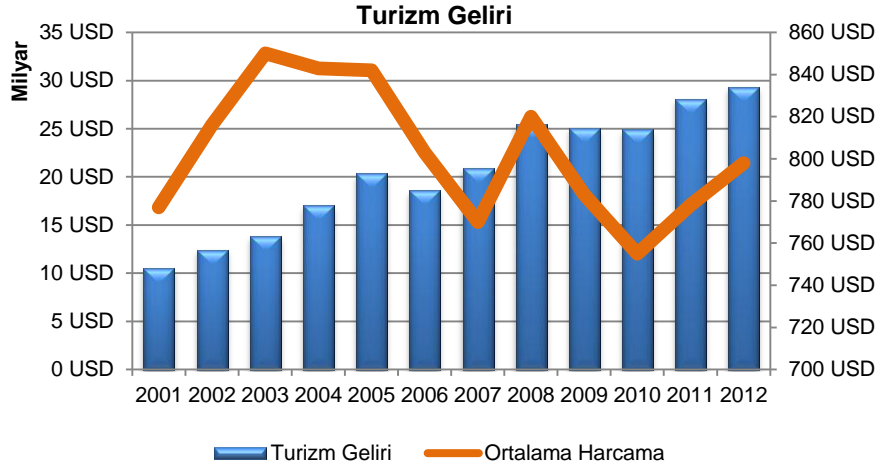
Türkiye'deki Alternatif Enerji Kaynakları Kapasiteleri (MW)

Kaynak: BP Stat 2012

- 2011 yılsonunda Dünya genelinde Rüzgâr Enerjisi toplam kapasitesini %20 oranında arttırmıştır. Çin, Rüzgâr Enerjisi piyasasında 1'inci sırada bulunurken ABD kapasite bakımından 2'inci sıradadır. Avrupa'da 2011 yılında yapılan yatırımlarla Dünya genelinde Rüzgâr Enerjisi Tesislerinin %44'ünü karşılamaktadır. Rüzgâr enerjisini elektrik üretiminde en verimli kullanan Avrupa ülkeleri arasında Danimarka toplam enerji ihtiyacının %28'ini karşılamaktadır.
- Güneş Enerjisi kullanımı 2011 yılında dünya genelinde %73 oranında artarken Almanya ve İtalya global kapasitedeki artışın %57'sini karşılamıştır.
- 2011 yılında Jeotermal Enerji üretimi %0,8 oranında artmıştır. Bunun en önemli sebeplerinden biri Güneş Enerjisi sisteminin artık Jeotermal Enerji Sisteminin yerine geçmekten kaynaklanmaktadır. Ancak Jeotermal Enerji, Güneş Enerjisine göre daha çok elektrik üretimi yapmaya devam etmektedir.

Büyümede Turizmin Yeri

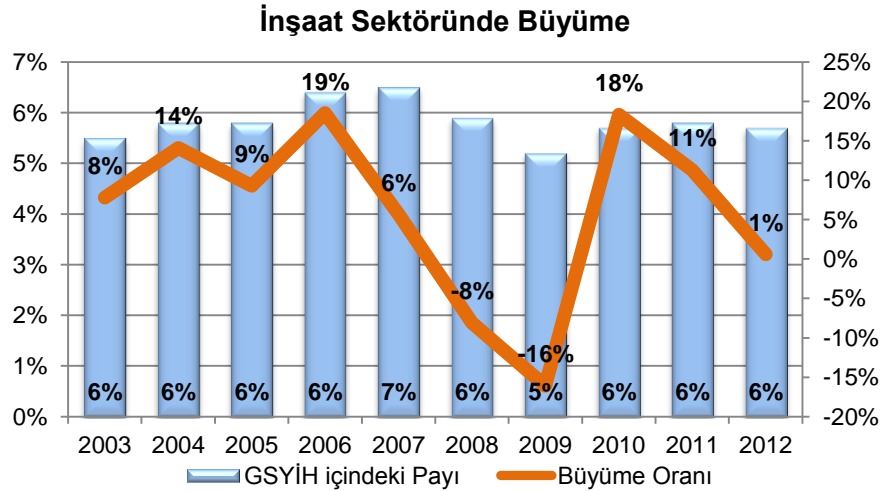

Kaynak: Turizm Bakanlığı

- Dünya turizm pazarında % 2,5, Avrupa turizm pazarında ise % 4,6 paya sahip olan Türkiye turist sayısı ve döviz gelirlerindeki artış hızıyla dünyadaki en büyük 20 turizm varış noktası içinde, turist girişleri açısından 9'uncu, turizm gelirleri açısından 10'uncu sırada yer almaktadır.
 - Türkiye, 2011 yılında turist sayısında dünyada 6'ncı, turizm gelirinde ise 12'inci sıraya yükselmiştir.
 - 2010 yılına göre %10 büyüyen sektör, yaklaşık 31,5 milyon turist ve 28 milyar \$ turizm gelirini yakalamıştır. 2012 yılında ise %1 oranında gelişme ile 31,7 milyona çıkan ziyaretçi sayısı ile beraber 29 milyar \$ turizm geliri elde edilmiştir.
 - Bu durumdan anlaşılacağı üzere ilerleyen yıllarda ülkenin stratejik konumu sayesinde çevrede bulunan gelişmekte olan ekonomilerin Türkiye ekonomisine önemli katkısı bulunacaktır.
- 2012 yılında Türkiye'ye gelen yabancı turistlerde göze çarpan en önemli gelişme Arap bölgelerinden gelen turist sayılarında önemli ölçüde yükseliş yaşanmasıdır. 2011 yılına göre Libya %300, Katar %82, Kuveyt %57 ve Suudi Arabistan %50 oranında turist sayılarını geliştirmişlerdir.
 - 2011 yılsonunda turistlerin ziyaret amaçlarının 2010 yılına göre değişimi incelendiğinde ise Alışveriş amacıyla gelen turistlerin sayısında %40 oranında artış yaşanmıştır. 2'nci sırada ise iş amaçlı ziyaretlerin %27 oranında arttığı görülmektedir.
 - Bu durumdan anlaşılacağı üzere ilerleyen yıllarda ülkenin stratejik konumu sayesinde çevrede bulunan gelişmekte olan ekonomilerin Türkiye ekonomisine önemli katkısı bulunacaktır.

Büyümede İnşaat Sektörünün Yeri

- İnşaat sektörü yapısı itibarıyla ülke ekonomisine Turizm sektörü gibi direkt ve dolaylı yoldan önemli katkıları bulunmaktadır. İnşaat sektörünün sağladığı istihdamın yanı sıra hane halkı tüketim kalemleri arasında en büyük paya sahip olması ve imalat sanayi ile arasında güçlü bir bağ olması sebebiyle ülkenin ekonomik döngüsüyle paralel hareket etmektedir. Önümüzdeki yıllarda artan ve gençleşen nüfusun büyük şehirlerde yoğunlaşması sonucunda bu bölgelerde yeni yaşam alanlarına ihtiyaç duyulacaktır.

Kaynak: TÜİK

- 2012 yılı 9 aylık dönemde alınan Yapı Ruhsatları Daire Sayısı %16 oranında artmıştır.
- Alınan Konut Kredilerinde 9 aylık dönem sonunda 2011 yılına göre %9 oranında artış yaşanırken toplam alınan kredilere göre payı %10,7 oranında kalmıştır. Bu oran 2011 yılında %10,9 seviyesindeydi.
- Türk Lirasındaki faizlerin gerilemesi sebebiyle düşen Konut Aylık Kredi faiz oranları ortalama %0,98 seviyesine gelmiştir.
- Alınan kredilerin vadesi orta vadeye yoğunlaşmış 61–120 ay vadeli kredilerin payı toplama göre %56 seviyesine yükselmiştir.
- 2012 yılı 9 aylık dönemde Türkiye genelinde yapılan konut satışları aynı dönemin 2011 yılına göre %2,6 oranında yükselmiştir. İstanbul ise konut satışlarında aynı dönemde %6,7 oranında artış göstermiştir.

SONUÇ

- Gelişmekte olan Türkiye ekonomisiyle beraber gayri safi milli hasıla içindeki en büyük paya sahip olan İmalat Sanayi, Ulaştırma ve Haberleşme ile Toptancılık ve Perakendecilik sektöründe büyümenin süreceği öngörülmektedir. Geçtiğimiz 10 yıl içinde ekonomi içinde en büyük pay sahibi olan İmalat Sanayi ile Toptancılık ve Perakendecilik sektörü Türkiye Ekonomisiyle aynı oranda %5'lik büyüme göstermiştir. Türkiye Ekonomisi ortalamasının üstünde büyüme gösteren sektörler ise %9 ile Mali Aracı Kurumlar ve %6 ile Ulaştırma ve Haberleşme sektörüdür. Gelecek 10 yıl içinde Türkiye ekonomisine göre daha hızlı büyüme gösterecek sektörlerin geçmişe dayalı verilerin analizinden yola çıkarak İmalat Sanayi, Ulaştırma ve Haberleşme ile Mali Aracı Kuruluşlar olacağı öngörülmektedir.
- Yükselen kişi başı milli gelir, gençleşen ve büyüyen nüfusun etkisiyle değişen tüketim eğilimi sonucunda tüketimde %12 oranında büyüme görülmüştür. Tüketimi yükselen ürünler arasında Temizlik Ürünleri %15 oranında büyürken, Gıda ve içecek %12, Kişisel ürünler %11 oranında büyümüştür.
- Sektörel bazda dikkat çeken trendler ise; perakende sektörünün gelecek 5 yılda %10 oranında büyüme göstereceği beklenmektedir. Gelişen teknoloji ve mobilitenin getirdiği olanaklarla tüketicilerin internet kullanımını günlük ihtiyaçlarını karşılamak için kullanımını arttırması sonucu internette alışveriş önemli bir fırsat doğurmaktadır. Burada mobil cihazlar ve sosyal medyanın payı büyüktür. 2030 yılında dünya nüfusunun 8 milyarın üstüne çıkacağı ve dünyanın %30 daha fazla suya, %40 daha fazla enerjiye ve %50 daha fazla gıda ürünlerine ihtiyaç duyacaktır. Bu sebeple alternatif enerji kaynaklarının kullanımı artacaktır. Turizmde en önemli gelişmelerden biri Türkiye'ye gelen yabancı sayısının çeşitliliğinin artmasıdır. Özellikle Arap ülkelerinden gelen turistlerin ilgisi ve değişen ziyaret amaçları yatırımlar için önemli fırsatlar sunmaktadır. İnşaat sektörü için müteakabilelet yasası ve kentsel dönüşüm sektöre önemli bir atılım olanağı doğuracaktır. Özellikle büyük şehirlerde verimliliği arttırmak için estetik, ekonomik ve şehir hayatına yönelik evler öne çıkacaktır.

[Besfin](#), faaliyet alanı birçok sektörü kapsayan müşterilerine butik olarak kurumsal finansman danışmanlık hizmetleri sunmaktadır. Hizmetlerimiz ve sektörel tecrübelerimiz hakkında daha fazla [bilgi](#) almak ya da hizmetlerimiz için teklif almak istiyorsanız sizinle irtibata geçebilmemiz için yanda belirtilen adresimize [e-posta](#) gönderebilir ya da bizi arayabilirsiniz.

Besfin Finansal Hizmetler Danışmanlık ve Tic. A.Ş.

Avrupa Rezidans No:30 Kat:27
Karayolları Mah. Abdi İpekçi Cad.
Küçükköy, Gaziosmanpaşa / İstanbul
Tel: +90 212 609 83 50
Fax: +90 212 609 83 49

www.besfin.com
info@besfin.com

Bu çalışma, Besfin tarafından özel olarak hazırlanmıştır. Çalışmanın niteliği bilgilendirme amaçlı olup rapor Besfin'in bilgisi dışında kopyalanıp yayınlanamaz. Besfin rapordaki bilgilerin kesinliği ve güvenilirliği ile ilgili olarak herhangi bir beyan, garanti ve taahhüt altına girmemektedir. Raporun kapsadığı görüşler ve yorumlar genel kabul görmüş teorik yaklaşımlar olup, gerçekleştirmeleri koşullara bağlıdır. Rapor ile ilgili tüm sorumluluk kullanıcılara ait olup ilgili tüm taraflar bilgilerin doğruluğu ile ilgili olarak kendi araştırmalarını gerçekleştirmelidirler. Raporun direkt kullanımından doğacak olan zararlardan Besfin ve/veya çalışanları sorumlu tutulamaz.

©2013 Besfin Finansal Hizmetler Danışmanlık ve Tic. A.Ş.